

**MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

TESTUL Nr. 2

ISTORIA ROMÂNILOR ȘI UNIVERSALĂ

TEST PENTRU EXERSARE
CICLUL LICEAL

Profil umanist

Februarie 2019

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
 - Lucrează independent.
-

Îți dorim mult succes!

SUBIECTUL I (16 puncte)

Studiază sursele și realizează sarcinile propuse.

SURSA A.

„Bineînțeles că planurile noastre inițiale [ale Rusiei – n.n.] au fost mult mai ample: în anul 1806 intenționam să cucerim fără lupte ambele Principate și să formăm din ele patru gubernii rusești, dar în cele din urmă am fost nevoiți să ne limităm la o achiziție mult mai modestă, din care s-a putut croi numai regiunea Basarabia [...].”

(Leon Casso (1865-1914), istoric rus)

SURSA B.

„[...] văzând că din trupul Moldovei, partea cea mai bună, și însuflețirea hranei – și împuternicirea s-au deosebit, apoi ca niște slugi credincioase înștiințăm, că din întregimea Moldovei, lipsesc acum șese ținuturi, adică cel mai mare ținut ce se numește Orheiul sau Lăpușna, cel de al doilea după dânsul al Sorociei, al 3 – Hotărniceni, al 4 – Codrul, al 5 – Greceni, iar al 6 – ținutul Iașii, cea mai mare parte, căci aceea rămasă se socotește întru nemică; [...]. Iară întru acest chip, toată partea aceea socotindu-se până în Prut, poate fi mai mult decât jumătate de țară, într-un cuvânt tot câmpul și inima țării.”

**(Din Scrisoarea boierilor moldoveni Anaforaua obșteștei adunări către Domnul Moldaviei
Scarlat Alexandru Calimah voievod pentru înstrăinarea Besarabiei, 26 octombrie 1812)**

Nr.	Item	Scor	
1	Definește termenul <i>imperiu</i> . <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Formulează, pe baza sursei A, un motiv pentru Imperiul Rus de a declanșa în anul 1806 un nou război ruso-otoman. <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Compară opiniile autorilor despre valoarea modificărilor teritoriale, urmare a războiului din 1806-1812 (sursele A și B). Argumentează răspunsul. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4	Motivează, pe baza sursei B și a cunoștințelor obținute anterior, opinia boierilor despre pierderile teritoriale ale Țării Moldovei. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
5	Exprimă-ți opinia despre impactul așezării geografice în destinul istoric al Țării Moldovei. Argumentează răspunsul. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

SUBIECTUL al II-lea (14 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„Hitler și Stalin au jucat șah cu omenirea. În esență, insecuritatea personală a lui Stalin, frica sa obsesivă de Germania l-au făcut să semneze pactul fatal, iar lăcomia și iluziile lui – și ale nimănui altcuiva – l-au menținut operativ, ca un paravan de falsă securitate în spatele căruia Hitler își pregătea țâșnirea criminală. Hitler, și nimeni altul, a hotărât un război de anihilare împotriva Rusiei [...]. Nici unul, în nici un stadiu, nu a desfășurat vreun proces de consultare cu poporul [...]. Amândoi au fost singuri și nesfătuiți de nimeni în felul în care au făcut acești pași fatali, fiind călăuziți de prejudecăți personale din cele mai crude și de propriile viziuni arbitrare.”

(Paul Johnson, *O istorie a lumii moderne: 1920-2000*)

Nr.	Item	Scor	
1	Explică la ce eveniment diplomatic face trimitere autorul prin afirmația <i>Hitler și Stalin au jucat șah cu omenirea</i> .	L 0 1 2	L 0 1 2
2	Determină opinia autorului despre modul de adoptare a deciziilor strategice în cele două state totalitare. Argumentează răspunsul.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	Formulează o cauză pentru care autorul apreciază ca <i>paravan de falsă securitate</i> pactul semnat de Stalin cu Hitler. Argumentează răspunsul cu trimitere la un fapt istoric.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4	Apreciază rolul unuia dintre cei doi lideri, Hitler sau Stalin, în istoria Europei. Argumentează răspunsul.	L 0	L 0

		1	1
		2	2
		3	3
		4	4

SUBIECTUL al III-lea (9 puncte)

Studiază sursa și realizează sarcinile propuse.

„[...] fiecare națiune se găsește astăzi în fața unei alegeri decisive între două moduri de viață opuse. Unul dintre acestea se bazează pe voința majorității și este caracterizat de instituții libere, guvern reprezentativ, alegeri libere, garanții ce asigură libertatea individuală, libertatea cuvântului și religiei, precum și absența oricărei opresiuni politice. Celălalt se bazează pe voința unei minorități impuse cu forța majorității. El se sprijină pe teroare și opresiune, pe controlul presei și radioului, pe alegeri trucate și pe suprimarea libertății personale. Semnțele regimurilor totalitare se înmulțesc [...]”

(Din Cuvântarea președintelui Truman în Congres, martie 1947)

Nr.	Item	Scor	
1	Explică, pe baza sursei, o caracteristică a perioadei <i>războiului rece</i> în relațiile internaționale.	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
2	Formulează două consecințe ale <i>înmulțirii</i> regimurilor totalitare în Europa postbelică. Argumentează răspunsul. <i>Consecința 1.</i> _____ _____ _____ _____ _____ <i>Consecința 2.</i> _____ _____ _____ _____ _____	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3
		4	4
		5	5
		6	6

SUBIECTUL al IV-lea (25 de puncte)

Studiază sursele A-C.

SURSA A.

„Provincia mea, Țara Românească, nu e mai departe de scaunul tiranului [sultanului – n.n.] decât cale de cinci zile și numai Dunărea o desparte de teritoriul dușmanului. În această țară aș fi putut trăi liniștit, singur și fără nicio frică, dacă nu mă simțeam chemat de credința mea față de Maiestatea Voastră și față de întreaga creștinătate. Eu însă, nevrând să sporesc puterea turcilor prin ostașii mei, spre distrugerea creștinilor, de bună voie m-am arătat gata de a lua parte la Ligă [Liga Sfântă – n.n.], fapt prin care mi l-am făcut pe tiran dușman de moarte [...]. Cu acest dușman neîmpăcat [m-am luptat] pururea, repurtând o mulțime de victorii din cele mai glorioase.”

**(Din Memoriul voievodului Mihai Viteazul
către împăratul romano-german Rudolf al II-lea, 1601)**

SURSA B.

„Înainte de toate însă, el era, așa cum o și spunea, într-un chip atât de emoționant, creștinul ce se dă pe sine drept jertfă pentru izbăvirea alor săi, cel ce este gata să se sacrifice acestui ideal, flacăra frumoasă a întregii sale cariere, situația, averea, familia și viața sa. Pe când Ștefan cel Mare fusese, înainte de toate, un înțelept apărător al țării sale, Mihai [Viteazul – n.n.], consumat de flacăra, depășește în acțiunea sa patria și neamul lui, pentru a sluji marele ideal de reînviere a credinței.”

(Nicolae Iorga, *Locul românilor în istoria universală*, 1985)

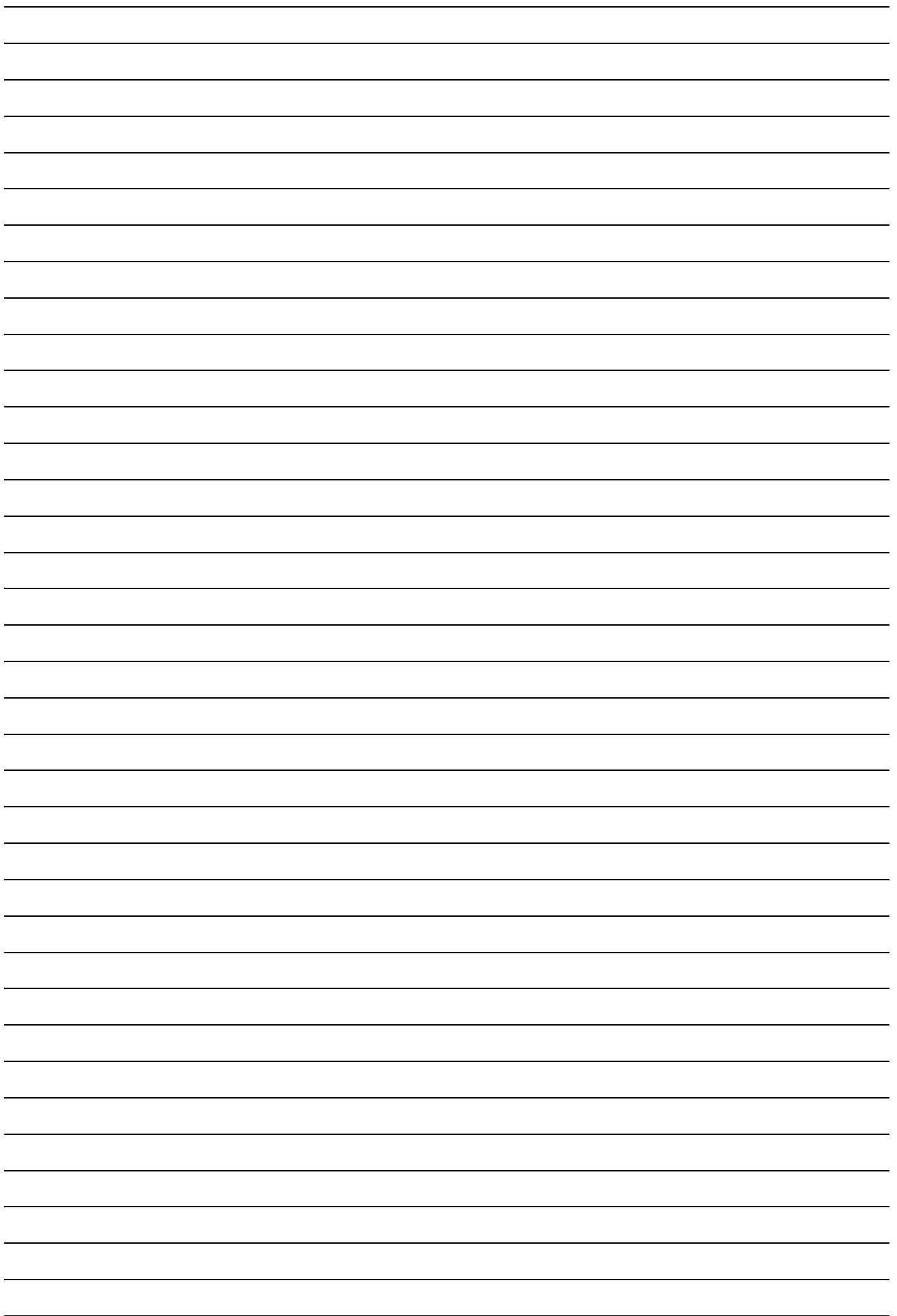
SURSA C.

„[...] în secolele XVIII-XX, personalitatea lui Mihai Viteazul a căpătat dimensiunile unui simbol național românesc. Înfăptuirile sale, nu de puține ori supradimensionate, au fost luate drept exemplu pentru înfăptuirea statului național român, unitar și independent. Dincolo însă de *exagerări*, Mihai Viteazul a fost o mare personalitate a epocii sale, la cumpăna dintre medieval și modern. Prin efortul antiotoman și prin perspectivă continuării acestuia, domnul a fost apreciat drept un mare general al Răsăritului, capabil chiar de a elibera Constantinopolul de sub turci. Prin statutul dobândit în raport cu Imperiul Otoman, Mihai și unii contemporani erau convingeți că Țara Românească devenise din nou un scut pentru întreaga creștinătate. De altminteri, grație politicii europene a principelui român, în primele decenii ale secolului al XVII-lea, suzeranitatea otomană asupra Țării Românești (și asupra celorlalte două principate) avea să fie mult diminuată, prin scăderea presiunii politico-militare și a obligațiilor economice. Unirea celor trei țări, deși nu s-a făcut din rațiuni naționale, ci politice și militare, i-a plasat pentru prima oară pe români, pentru o clipă, sub același sceptru.”

(Ioan-Aurel Pop și Ioan Bolovan (coordonatori), *Istoria României. Compendiu*, 2004)

Utilizează sursele și cunoștințele obținute anterior pentru a redacta, în o pagină, un eseu cu tema: *Ideea unității naționale sau a solidarității creștine a prevalat în planurile lui Mihai Viteazul?*

În textul tău:	Scor	
formulează argumente relevante (cel puțin trei), corecte din punct de vedere științific, pentru a-ți susține opinia referitoare la tema propusă;	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10	L 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10
explică relații de cauză-efect (cel puțin două);	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
integrează critic informațiile din sursele propuse;	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3
expune ideile în baza unui plan logic care să includă introducere, cuprins, concluzie;	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
utilizează corect limbajul istoric.	L 0 1 2	L 0 1 2



SUBIECTUL al V-lea (11 puncte)

Studiază harta și realizează sarcinile propuse.



(Adaptată după: <http://www.lascelleshistory.com>)

Nr.	Item	Scor	
1	Explică, pe baza hărții, două căi prin care s-a realizat expansiunea teritorială a SUA. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
2	Utilizează harta și cunoștințele obținute anterior pentru a arăta esența procesului de <i>colonizare a vestului</i> , specific SUA. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
3	Formulează, pe baza hărții și a cunoștințelor obținute anterior, o consecință a expansiunii teritoriale a SUA. <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3